

Český telekomunikační úřad

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9

poštovní příhrádka 02, 225 02 Praha 025

Odpovědi na otázky k textu vyhlášení výběrového řízení na držitele poštovní licence pro období 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024 vyhlášeného dne 8. 3. 2022 pod čj. ČTÚ-11 628/2022-610

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) obdržel jedno podání s dotazy, komentáři a námitkami týkajícími se vyhlášeného výběrového řízení. Pouze část tohoto podání směřuje k předmětu výběrového řízení ve smyslu bodu 2 písm. e) vyhlášení výběrového řízení, tyto dotazy zodpovídá Úřad níže standardním způsobem.

Možnost zaslání otázek podle bodu 2 písm. e) vyhlášení výběrového řízení slouží k upřesnění případných nejasností textu, resp. podmínek vyhlášení, aby případní zájemci mohli řádně podat svoji žádost, nikoliv k iniciaci jeho změn.

V reakci na zbývající část obdrženého podání Úřad upozorňuje na skutečnost, že komentáře a námitky obsažené v tomto podání nesměřují k otázkám výkladu vyhlášeného výběrového řízení nebo náležitostí žádosti, ale ve své většině měly být uplatněny již v předchozích fázích procesu určení nového držitele poštovní licence, zejména k výsledkům přezkumu a záměru. Úřad provedl podle § 37 odst. 4 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, pravidelný přezkum úrovně kvality a způsobu poskytování a zajišťování základních služeb a jejich všeobecné dostupnosti na celém území České republiky a přezkum povinnosti držitele poštovní licence poskytovat a zajišťovat základní služby. Výsledky přezkumu společně s odůvodněným záměrem uložit, respektive neuložit povinnost poskytovat a zajišťovat jednotlivé základní služby (dále jen „záměr“) Úřad předložil k samostatné veřejné konzultaci a bylo možné k nim ve stanovené lhůtě uplatnit připomínky. V tomto ohledu Úřad upozorňuje i na zásadu koncentrace, kdy je třeba soustředit úkony účastníků do příslušných procesních fází, jinak k nim nelze přihlížet, neboť by tím mohlo dojít ke zkrácení práv ostatních dotčených osob.

Za účelem zajištění transparentnosti a v souladu s principy dobré správy se Úřad níže v samostatné informativní části stručně vyjadřuje i k těmto dalším komentářům a námitkám obsaženým v podání. V podrobnostech lze odkázat na věcně odpovídající části přezkumu, resp. záměru.

Zodpovězení otázek k předmětu výběrového řízení:

Číslo	Otázka	Odpověď
1.	Tazatel žádá o informaci, zda ve výběrovém řízení bude připuštěno, aby ve výsledku byla poštovní licence udělena více poskytovatelům současně. Toto řešení by považoval za vhodné k zajištění konkurence v oblasti, která už dnes do značné míry je konkurenční. V důsledku toho by měl zákazník možnost výběru, čímž by státu ušetřil náklady na dotacích poskytovatelům.	Ano, vyhlášení výběrového řízení připouští, aby poštovní licence byla udělena více provozovatelům poštovních služeb. Tato možnost vychází z článku 4 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby, ve znění směrnice 2002/39/ES a směrnice 2008/6/ES: „Členské státy mohou určit různé podniky k poskytování různých prvků všeobecných služeb nebo k pokrytí různých částí území daného státu.“

		<p>Podmínky výběrového řízení umožňují všem potenciálním zájemcům podat do něj žádost s nabídkou základních služeb (tj. základní služby vymezené v části A písm. a) až g) vyhlášení výběrového řízení) v rozsahu a případné kombinaci podle jejich uvážení. Nicméně, jak vyplývá i z výše uvedeného ustanovení směrnice 97/67/ES, na jednom území může být určen pro konkrétní základní službu pouze jeden poskytovatel, tak aby bylo zajištěno poskytování všech základních služeb na celém území České republiky. Smyslem zákonné úpravy základních služeb není zajištění konkurence v tomto segmentu poštovních služeb, ale zajištění jejich dostupnosti za podmínek stanovených zákonem o poštovních službách a jeho prováděcími předpisy.</p>
2.	<p>Tazatel považuje požadavek stanovený v bodu 4 části B) písm. b) na zákaz nahrazení více než 5 % provozoven jinými provozovnami za diskriminační. Tento požadavek může splnit jedině stávající držitel poštovní licence díky tomu, že provozovny má umístěné ve vlastních budovách, potažmo v budovách ve vlastnictví státu, ke kterým má Česká pošta, s.p. svěřený výkon vlastnického práva. Dispozice s těmito nemovitostmi je tak zcela v dispozici tohoto státního podniku. Takovou síť vlastních budov ale žádný jiný poskytovatel v České republice nedisponuje.</p> <p>Každý jiný poskytovatel poštovních služeb své provozovny užívá na základě nájemní smlouvy, příkazní smlouvy nebo obdobného závazkového vztahu u kterého apriori nemůže vyloučit větší než 5 % dynamiku fluktuace takových provozoven. Tento požadavek tak efektivně vylučuje všechny ostatní poskytovatele poštovních služeb kromě České pošty, s.p. z možného zájmu o poštovní licenci.</p>	<p>Přestože tento komentář není přímo otázkou podle bodu 2 písm. e) vyhlášení výběrového řízení, týká se výkladu vyhlášení výběrového řízení, konkrétně seznamu provozoven podle bodu 6 písm. i) vyhlášení výběrového řízení a možnosti změn v něm podle bodu 4 části B) písm. b) vyhlášení výběrového řízení, a proto k němu Úřad s cílem zajistit maximální srozumitelnost a pochopení textu níže poskytuje vysvětlení.</p> <p>Možnost nahrazení určitých provozoven jinými v průběhu platnosti poštovní licence při dodržení stanovených požadavků na hustotu pošt dáva držiteli poštovní licence určitou flexibilitu reagovat na změněné podmínky. Tato možnost je stanovena ve výši 5 % z celkového počtu provozoven, tedy o 2 % více než v aktuálně platné poštovní licenci.</p> <p>Úřad zároveň upřesňuje, že požadavek podle bodu 6 písm. i) vyhlášení výběrového řízení se vztahuje k okresu, obci a části obce, městské části nebo městského obvodu, v nichž budou provozovny umístěny, nikoliv ke konkrétnímu adresnímu místu. Případné přesuny v rámci jedné části obce, městské části nebo městského obvodu se do tohoto počtu nezapočítávají.</p>

		<p>Vzhledem k ponechané flexibilitě v podobě přesunu provozoven, kdy není provozovna vázána ke konkrétnímu adresnímu místu, ale pouze k části obce, městské části nebo městskému obvodu, nelze stanovený požadavek považovat za diskriminační, když je třeba zajistit u držitele poštovní licence naplnění požadavků na hustotu pošt při zachování minimálního počtu provozoven a určitou stabilitu poskytování základních služeb i z pohledu jejich uživatelů.</p>
<p>3.</p>	<p>Hodnocení výše čistých nákladů dle čl. 11 písm. D nijak nezohledňuje prodejní cenu služby příjemci poštovních služeb. Úřad tím že hodnotí jen celkovou výši čistých nákladů a vůbec neuvažuje, že držitel poštovní licence také inkasuje příjem z poskytnutých služeb. Cena služby pro příjemce takové služby je však zásadní pro zajištění dostatečného zájmu o takovou službu z řad široké veřejnosti. Stejně tak Úřad předpokládá, že základní služby jsou poskytovány samostatně a izolovaně od jiných služeb poskytovatele poštovních služeb. Ve skutečnosti však dochází k zásadním překryvům a synergiím při poskytování základních a komerčních poštovních služeb – jednotlivé zásilky (bez ohledu na to, zda se jedná o základní či komerční poštovní službu) jsou tříděny ve stejných depech, přepravovány stejnými kamiony a k jejich evidenci je užíván stejný informační systém. Úřad by tedy měl hodnotit spíše konečnou cenu pro zákazníka (tedy materiálního příjemce) takových služeb, namísto imaginárních scénářů kalkulace Čistých nákladů. Tazatel má za to, že poštovní služby (a to i ty základní) by měly být financovány samotnými uživateli dané služby, což by mělo umožnit správné nastavení prodejní ceny a přiměřené efektivitu sítě pro poskytování dané služby.</p>	<p>V případě tohoto komentáře se také nejedná o otázku přímo směřující k potřebě výkladu textu či podmínek výběrového řízení. Úřad přesto poskytuje níže k tomuto komentáři podrobnější vysvětlení.</p> <p>Argumentace tazatele v tomto komentáři je založena na nesprávných předpokladech.</p> <p>Předpoklad, že „<i>Úřad hodnotí jen celkovou výši čistých nákladů a vůbec neuvažuje, že držitel poštovní licence také inkasuje příjem z poskytnutých služeb</i>“, neplatí. Postup při výpočtu čistých nákladů je stanoven v § 34b zákona o poštovních službách a ve vyhlášce č. 466/2012 Sb., o postupu Českého telekomunikačního úřadu při výpočtu čistých nákladů na plnění povinnosti poskytovat základní služby, ve znění pozdějších předpisů. Povinnost žadatele o poštovní licenci postupovat při výpočtu čistých nákladů předložených v rámci výběrového řízení na držitele poštovní licence podle § 34b zákona o poštovních službách a podle vyhlášky č. 466/2012 Sb. je stanovena v části III písm. j) vyhlášení vývěrového řízení. Uvedené ustanovení v podmínkách účasti ve výběrovém řízení považuje Úřad za dostatečně konkrétní a nepřipouštějící jiný výklad, tj. jiný způsob výpočtu čistých nákladů, než definují příslušné právní předpisy.</p> <p>Podle § 34b odst. 1 zákona o poštovních službách „<i>čistými náklady se rozumí rozdíl mezi efektivně a účelně vynaloženými náklady, které jsou nezbytné na poskytování základní služby, a výnosy získanými z poskytování základní služby bez ohledu na to, zda výsledek je kladný, nebo záporný. Čisté náklady na plnění povinnosti poskytovat základní služby se stanoví jako rozdíl mezi čistými náklady provozovatele s povinností poskytovat základní služby a téhož provozovatele bez povinnosti poskytovat základní služby</i>“. Dále podle § 2 vyhlášky č. 466/2012 Sb.: „<i>Čisté náklady se spočítají jako</i></p>

		<p><i>rozdíl přírůstkových nákladů a přírůstkových výnosů držitele poštovní licence.</i>“, přičemž podle § 4 této vyhlášky „<i>Přírůstkovými výnosy se rozumí rozdíl výnosů z poskytování služeb obsažených v jeho poštovní licenci a výnosů, kterých by držitel poštovní licence dosáhl, pokud by služby poskytoval bez povinnosti poskytovat základní služby.</i>“.</p> <p>Z postupu výpočtu čistých nákladů stanoveného právními předpisy jednoznačně vyplývá, že příjem z poskytnutých služeb, který je v účetnictví součástí výnosů, nelze opominout. Výpočet čistých nákladů provedený bez zohlednění příjmů z poskytnutých služeb by nesplňoval podmínky pro účast ve výběrovém řízení a takový uchazeč by byl z účasti ve výběrovém řízení vyloučen.</p> <p>Tvrzení, že „<i>Úřad předpokládá, že základní služby jsou poskytovány samostatně a izolovaně od jiných služeb poskytovatele poštovních služeb</i>“, taktéž neodpovídá skutečnosti. Podnikatelské aktivity držitele poštovní licence jsou při výpočtu čistých nákladů vždy posuzovány jako celek (za celý podnik) a při posuzování nákladů na jednotlivé prvky sítě se vždy posuzují jak základní služby, tak ostatní služby poskytované držitelem poštovní licence, a to jak poštovní, tak nepoštovní. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 466/2012 Sb. sice uvádí, že se zohlední „<i>pouze náklady na prvky sítě a činnosti související s povinností poskytovat základní služby</i>“, ale toto znamená, že pouze tyto náklady mohou být předmětem kompenzace čistých nákladů, nikoliv, že se pouze tyto náklady při výpočtu izolovaně zohledňují a ostatní náklady a výnosy se přehlíží. Při výpočtu se zohledňují náklady a výnosy na veškeré služby, které daný prvek sítě využívají a jsou řádně zohledněny veškeré synergické efekty.</p> <p>K „<i>hodnocení konečných cen pro zákazníka</i>“ ze strany Úřadu dochází až při ověřování plnění povinnosti, která stanovenému držiteli poštovní licence vyplývá z ustanovení § 33 odst. 5 zákona o poštovních službách, tedy povinnosti poskytovat základní služby, které jsou obsaženy v jeho poštovní licenci, za nákladově orientované ceny. Pro toto hodnocení jsou relevantní skutečně vynaložené náklady a skutečně realizované objemy (poštovních služeb) při poskytování základních služeb, které v době posouzení a hodnocení žádostí do výběrového řízení, tedy v době předcházející období, na které se poštovní licence ukládá (1. leden 2023 – 31. prosinec 2024), ještě nejsou k dispozici.</p>
--	--	---

		<p>Nezávazné ex-ante odhady těchto cen, ani případné závazky k jejich uplatňování, nemohou držitele poštovní licence vyvázat z povinnosti stanovovat ceny (a průběžně je upravovat) v souladu s výše zmíněným zákonným ustanovením, tj. jako nákladově orientované. Z tohoto důvodu výše cen služeb poskytovaných zákazníkovi není vhodná jako kritérium do výběrového řízení.</p> <p>Úřad postupuje při výběrovém řízení plně v souladu s § 22 odst. 3 písm. b) zákona o poštovních službách, který stanoví, že jedním z kritérií pro hodnocení žádosti je výše čistých nákladů na poskytování a zajišťování základních služeb v požadovaném rozsahu a kvalitě, a proto názoru tazatele nelze přisvědčit.</p>
--	--	--

Informativní část – komentáře a námitky k vyhlášenému výběrovému řízení:

Číslo	Komentář, námitka	Odpověď
4.	<p>Přípisem Úřadu ze dne 14. června 2021 byl tazatel požádán o poskytnutí informací, připomínek a podnětů o poskytování a zajišťování základních služeb. Na tuto žádost tazatel reagoval přípisem ze dne 21. 7. 2021, ve kterém konstatoval, že [A] v oblasti stávajících základních poštovních služeb vidí možnost obrovské úspory státních financí, a to při zachování stejné (a vyšší) kvality i cenové hladiny jednotlivých služeb, přičemž úspora veřejných financí se při správném nastavení výběrového řízení může pohybovat až ve 100% výši; [B] současné silné konkurenční prostředí a technologická vyspělost oboru dokáže část služeb zajistit v požadovaných parametrech zcela bez dotace státu, a proto není nutné, aby tato část byla součástí výběrového řízení; [C] část služeb může být zajištěna za výrazně nižších nákladů a je podle názoru tazatele zbytečné ponechávat v základních poštovních službách produkt, pro který běžně existují alternativy na komerčním trhu; [D] současné rozdělení a parametrické určení současných základních poštovních služeb ovšem vyžaduje zásadní změny a tyto změny je potřeba provést po hluboké odborné diskuzi.</p>	<p>Úřad uvádí, že připomínka nesměruje k předmětu výběrového řízení. Prostor pro její uplatnění byl v předchozích fázích procesu, kdy docházelo k určování rozsahu povinností, které by měly být uloženy držiteli poštovní licence, a to konkrétně ve veřejné konzultaci k přezkumu, resp. záměru. S ohledem na skutečnost, že výběrové řízení již bylo vyhlášeno, a to po dvou řádných veřejných konzultacích záměru, nelze podmínky běžícího výběrového řízení měnit. Úřad přitom v podání tazatele žádné zásadní skutečnosti, které by odůvodňovaly zásadní změnu přístupu k výběrovému řízení neshledal.</p>

	<p>Tazatel, jakožto jeden největších poskytovatelů poštovních služeb, proto nabízí své bohaté know-how, o které by se v takové diskuzi podělil.</p> <p>Na tento přípis však nebylo ze strany Úřadu nijak reagováno, žádná jednání neproběhla. Úřad o ně zjevně neměl zájem.</p>	
5.	<p>Období dvou let (od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2024), na které je vybírán držitel poštovní licence, považuje tazatel za příliš krátké. Tato krátká doba nemůže přinést dostatečnou podnikatelskou příležitost, když každý stávající poskytovatel poštovních služeb by pro poskytování základních služeb musel upravovat své stávající produkty, s čímž jsou spojené náklady, které se novému poskytovateli za dva roky nemají šanci vrátit. Oproti tomu, Česká pošta, s.p. investovat nemusí a může bez dalšího nabídnout své stávající řešení. Je zjevné, že takto krátká doba pro výběr držitele poštovní licence neumožňuje seriózní podání nabídky jinému subjektu než tomu, kdo v současnosti totožné základní služby již nabízí, tedy České poště, s.p., což tedy přináší České poště, s.p. zásadní konkurenční výhodu ve výběrovém řízení. Tazatel proto žádá o prodloužení období, na které je vybírán držitel poštovní licence, na minimálně pět let.</p>	<p>Úřad uvádí, že připomínka nesměřuje k předmětu výběrového řízení. Prostor pro její uplatnění byl v předchozích fázích procesu, kdy docházelo k určování rozsahu povinností, které by měly být uloženy držiteli poštovní licence, a to konkrétně ve veřejné konzultaci k přezkumu, resp. záměru. S ohledem na skutečnost, že výběrové řízení již bylo vyhlášeno, a to po dvou řádných veřejných konzultacích záměru, nelze podmínky běžícího výběrového řízení měnit. Úřad přitom v podání tazatele žádné zásadní skutečnosti, které by odůvodňovaly zásadní změnu přístupu k výběrovému řízení neshledal.</p>
6.	<p>Kritéria hodnocení odborných podmínek dle čl. 11 písm. D jsou nastavena tak, že kopírují produkty stávajícího poskytovatele základních poštovních služeb, tedy České pošty, s.p. Počty listovních zásilek zjevně výrazně převyšují počet balíkových poštovních zásilek. Obsahově se jedná o dvě nestejně služby. Přesto pro účely hodnocení mezi nimi Úřad nedělá rozdíl a tím protiprávně zvýhodňuje stávajícího držitele poštovní licence, který mj. zcela zásadní počty listovních zásilek doručuje pro stát v rámci nezbytného úředního doručování. Tím Úřad omezuje žádanou konkurenci mezi poskytovateli poštovních služeb.</p>	<p>Úřad uvádí, že připomínka nesměřuje k předmětu výběrového řízení. Prostor pro její uplatnění byl v předchozích fázích procesu, kdy docházelo k určování rozsahu povinností, které by měly být uloženy držiteli poštovní licence, a to konkrétně ve veřejné konzultaci k přezkumu, resp. záměru. S ohledem na skutečnost, že výběrové řízení již bylo vyhlášeno, a to po dvou řádných veřejných konzultacích záměru, nelze podmínky běžícího výběrového řízení měnit. Úřad přitom v podání tazatele žádné zásadní skutečnosti, které by odůvodňovaly zásadní změnu přístupu k výběrovému řízení neshledal.</p>

7.	<p>Ze všech uvedených důvodů má tazatel za to, že předložené podmínky výběrového řízení neposkytují rovnou příležitost všem poskytovatelům poštovních služeb, preferují stávajícího držitele poštovní licence i pro další období. Pokud tedy nedojde k odpovídající změně podmínek výběrového řízení, stát, potažmo daňový poplatník, nezískají žádnou výhodu z liberalizovaného trhu poštovních služeb v podobě úspor veřejných financí v souvislosti se zajištěním základních služeb. Tazatel si proto dovoluje Úřad požádat, aby zásadně přehodnotil podmínky výběrového řízení a umožnil tak výběr řešení, které pro stát bude skutečně nejvýhodnější.</p>	<p>Úřad uvádí, že připomínka nesměřuje k předmětu výběrového řízení. Prostor pro její uplatnění byl v předchozích fázích procesu, kdy docházelo k určování rozsahu povinností, které by měly být uloženy držiteli poštovní licence, a to konkrétně ve veřejné konzultaci k přezkumu, resp. záměru. S ohledem na skutečnost, že výběrové řízení již bylo vyhlášeno, a to po dvou řádných veřejných konzultacích záměru, nelze podmínky běžícího výběrového řízení měnit. Úřad přitom v podání tazatele žádné zásadní skutečnosti, které by odůvodňovaly zásadní změnu přístupu k výběrovému řízení neshledal.</p>
8.	<p>Tazatel žádá, aby došlo k prodloužení lhůty pro podání žádosti o dva měsíce. Aktuální lhůta k podání žádostí od zodpovězení dotazů totiž nedovoluje řádnou přípravu žádosti.</p>	<p>Úřad uvádí, že připomínka nesměřuje k předmětu výběrového řízení. Prostor pro její uplatnění byl v předchozích fázích procesu, kdy docházelo k určování rozsahu povinností, které by měly být uloženy držiteli poštovní licence, a to konkrétně ve veřejné konzultaci k přezkumu, resp. záměru. S ohledem na skutečnost, že výběrové řízení již bylo vyhlášeno, a to po dvou řádných veřejných konzultacích záměru, nelze podmínky běžícího výběrového řízení měnit. Úřad přitom v podání tazatele žádné zásadní skutečnosti, které by odůvodňovaly zásadní změnu přístupu k výběrovému řízení neshledal.</p>